

Στενεύουν τα περιθώρια για το Ταμείο Ανάκαμψης

Αγώνας δρόμου για να απορροφηθούν οι πόροι μέσα στα επόμενα 2,5 χρόνια

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΔΡΑ

Μεγάλο στοίχημα θα αποτελέσει η έγκαιρη ολοκλήρωση των έργων και μεταρρυθμίσεων του Ταμείου Ανάκαμψης, όπως προκύπτει από τις επαφές στην Αθήνα των αρμοδιών στελεχών του με κυβερνητικούς αξιωματούχους και το σχετικό συνέδριο που πραγματοποιήθηκε κάθε στην Αθήνα, καθώς ο χρόνος που απομένει είναι μόλις 2,5 χρόνια και οι ευθυγραμμίσεις για παρατάσεις πολλού περιορισμένες, έως ανύπαρκτες.

Το δύσκολο τμήμα

Όπως εποιήμαντες χθες στο συνέδριο του ΙΟΒΕ, τας Κομισιόν και του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ο υπουργός Ενέργειας Θόδωρος Σκυλακάκης, «το πιο δύσκολο είναι το δεύτερο μέρος του προγράμματος». Έξινησε στις στο δεύτερο αυτό μέρος, που μόλις ξεκίνησε, είναι πιο πιθανό να απρειθούν καθυστερήσεις π.χ. στην παράδοση μηχανημάτων ή να υπάρξουν προσφυγές σε διαγωνισμούς. Σημειώνεται ότι στο πρώτο μέρος τα ορόσημα για τις εκταμιεύσεις ήταν κυρίως μεταρρυθμίσεις, δηλαδή βασικά ψηφιστού νόμων, ενώ στο εξής είναι η ανάθεση διαγωνισμών και η υλοποίηση έργων. Επιστρέφεται σε παράδειγμα, για την υποβολή του 4ου αιτήματος χρηματοδότησης, το οποίο ο αρμόδιος αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Nikos Παπαθανάσης τοποθέτησε χθες έως το τέλος Απριλίου, εκκρεμούν τρία ορόσημα που αποτελούν πρόκληση: ο Βόρειος Αξόνας Κρήτης, τα έργα αστικής ανάπτυξης σε Αθηναϊκή Ριβιέρα και Βοτανικό, καθώς και το «Εξοικονόμω» για επικειρώσεις. Το αίτημα για την 3η δόση θα είναι ύψους 2,3 δισ. ευρώ και θα αφορά επικορυφήσεις και δάνεια, ενώ την 4η δόση τοποθετείται στο τέλος Σεπτεμβρίου με αρχές Οκτωβρίου.

Οι δύο «ευελιξίες»

Οι «ευελιξίες» που προβλέπονται, σύμφωνα και με όσα διαμηνύθηκαν κατά την παρουσία εδώ των κοινοτικών αξιωματούχων, είναι οι εξής: 1. Σε περίπτωση καθυστέρησης ενός οροσήμου, η κώδικα έχει την

Για την υποβολή του 4ου αιτήματος χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης, το οποίο ο αρμόδιος αναπληρωτής υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Nikos Παπαθανάσης τοποθέτησε χθες έως το τέλος Απριλίου, εκκρεμούν τρία ορόσημα που αποτελούν πρόκληση: ο Βόρειος Αξόνας Κρήτης, τα έργα αστικής ανάπτυξης σε Αθηναϊκή Ριβιέρα και Βοτανικό, καθώς και το «Εξοικονόμω» για επικειρώσεις,

Η εκταμίευση

των δόσεων εξαρτάται πλέον από την ανάθεση διαγωνισμών και την υλοποίηση έργων.

δυνατότητα να ληφθεί μερική εκταμίευση της δόσης, εξαιρώντας ένα ποσό σταλόγο με το ορόσημο που δεν ικανοποιήθηκε και να πάρει παράταση 6 μηνών για την ικανοποίησή του, ώστε να μη καθούν τελείωση οι πόροι.

2. Σε πολύ ειδικές περιπτώσεις, αν ένα έργο δεν μπορεί να ολοκληρωθεί αντικειμενικά, υπορεί να τροποποιηθεί έπειτα από διαπραγματεύσεις, χωρίς αυτό να σημαίνει συνολική αναθεώρηση του προγράμματος, όπως αυτή που έγινε τον περασμένο χρόνο.

Το σημαντικό, πάντως, σύμφωνα με τα μηνύματα που έλαβαν οι Ελλήνες κυβερνητικοί, είναι να μη καθεί ο ρυθμός των δύο δόσεων ανά έτος για

το φετινό και τα επόμενα δύο χρόνια. Αυτό μεταφράζεται σε «αγώνα δρόμου», αν ληφθεί υπόψη ότι πέρυσι –και λόγω εκλογών– υποβλήθηκε ένα αίτημα λιγότερο από τον προγραμματισμό.

Η σημασία της πλήρους απορρόφησης προκύπτει από τα στοιχεία που κατατέθηκαν χθες στο συνέδριο: σύμφωνα με τον κ. Παπαθανάση, το 60% του φετινού ρυθμού ανάπτυξης θα προκύψει από το ΤΑΑ, ενώ σύμφωνα με τον υπουργό Επικρατείας Ακτ. Σκέρτσο, χωρίς το ΤΑΑ η Ελλάδα δεν θα είπε πετύχει ρυθμό 2% το 2023 και η Ευρώπη θα πάταν σε ύφεση. Συνολικά, όπως είπε και η επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Κομισιόν στην Αθήνα, Νίκη Ρίγκου, τα κονδύλια του ΤΑΑ που θα πάρει η Ελλάδα αντιστοιχών στο 17% του ΑΕΠ, ενώ κατά μέσον όρο στην Ε.Ε. είναι 4,1%.

Το ζήτημα της στόχευσης

Έκτος από την απορρόφηση, η σημασία έχει και η ποιότητα των έργων και προγραμμάτων και οι ομιλητές χθες επισήμα-

ναν δυσκολίες και αδυναμίες. Εποιητικός, ο Μάρκος Βερέμης, επικεφαλής της Big Pi Ventures, σχολίασε ότι το 1 δισ. ευρώ που προτίθεται για επανακατάρτιση σκορπίζεται εδώ κι εκεί με βάση το σύστημα των κουπονιών, ενώ κρειαίζεται τεκμηρωμένη κατάρτιση. Ο Τάσος Αναστασάτος, επικεφαλής οικονομολόγος της Eurobank, μίλησε για την ανάγκη επιτάχυνσης των επενδύσεων, ώστε να αυξάνονται με επίσημο ρυθμό 8% για να καλυφθεί το επενδυτικό κενό των 100 δισ. ευρώ και εποιήμαντε υπέρβολη σε τορμής δύο π στην Φυσική εποιμότητα. Άλλοι ομιλητές αναφέρθηκαν στις ανάγκες προώθησης αλλαγών στη Δικαιοσύνη και τη δημόσια διοίκηση.

Το δανειακό σκέλος αναδειχθήκε επιτυχημένο, καθώς –όπως είπε ο Φελίσια Στανέσκου, στέλεχος της Κομισιόν–, με μέσο επιτόκιο 2,1% και διάρκεια 13,8 έτη, τα δάνεια του ΤΑΑ είναι πολύ συμφέροντα, με αποτέλεσμα πάνω από το 50% των δανειών προ επικερήσεις στην Ελλάδα να είναι δάνεια του ΤΑΑ.